

Передплата

«РУСЛАНА» вносить:
в Австрії:

на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . 170 мор.

За границею:

цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків

Поодинокі числа по 10 сот.

РУСЛАН

«Вареш ми очі і душу ми вареш; а не возьмеш мплости і віри не возьмеш, бо руске ми сердце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня
крім неділь і руских свят
о 5½ год. пополудни.

Редакція, адміністрація і
експедиція «Руслана» під
ч. 1. пл. Дембровского (Хорун-
щини). Експедиція місцева
в Агенції Соколовского в
пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише
напередіне застереженя.—
Рекламації неопечатані
вільні від порта.— Оголо-
шеня звичайні приймають
ся по ціні 20 с. від стріч-
ки, а в «Надісланім» 40 с.
від стрічки. Подяки і при-
ватні донесеня по 30 сот.
від стрічки.

Exposé бар. Еренталя.

(Конець).

Відносини наші до Туреччини вже давно вимагали як найбільшої уваги зі сторони міністерства заграничних справ. Австро-Угорщина завсїгди признавала трудність становиска турецького правительства, а з другої сторони завсїгди підносила свій приязний голос з осторогою, коли розходило ся о усунене повстаючих небезпеченьств і розмотане задирок. Стоячи на правній основі берлинського трактату, ми мусїли звертати увагу на сумні відносини, які панували в декотрих вілятах європейської Туреччини. В цілі як найскоршого і найуспїшнїшого усуненя тих сумних відносин, Австро-Угорщина і Росія запропонувала деякі реформи, що їх перед кількома літами формуловано на конференції у Відні і Мірштеґу. Предложена делегаціям червона книга дає вияснене про переговори, які в сїй справі вели ся межі державами.

Заповіджені реформи по часті вже переводять ся, по часті знаходять ся в стадії приготовань. В переведенім установленю македонського бюджету, яке поручає ужити доходів з сеї провінції тільки на єї власні потреби, треба добачувати великий крок наперед. Тепер буде іти о се, щоби стала переведена також трета точка мірштеґської програми, с. є поліпшене судівництва. Однак вже нині мушу піднести, що такі реформи можуть переводити ся тільки поволи і осторожно. Коли згадаємо про єї відносини, які єще перед чотирма роками панували в сїй часті Туреччини, то порівнавши єї з тим, що є нині, мусимо признати, що ситуація стала кориснїшою. Се мале поліпшене є, розуміє ся, зглядним і в першім згляді огранічує ся до сего, що нині богато рідшї є скарги на надужитє льокальних урядів, коли давнїйше єї скарги були аж надто численні.

Трудности, з якими мусить борота ся наша діяльність, самі впадають в очі. Мусимо часто числити ся з упередженем Туреччини, з лїниво проволікаючою діяльністю Порти і зі скомплікованим механізмом міжнародних пересправ. Потребуємо згоди і підпертя всїх держав, а се не завсїгди є легким, а часом коштує богато часу. Вкінці акцію сприяє пристрасна ривалізація, яка вибухнула межі поодинокими християнськими народностями і яка дає ся відчувати також

поза границями Македонїї. Я не хотїв би довше розводити ся над сею kwestією, тільки завважаю, що не можна зробити ріжницї межі становиском правительств в Атинах, Софїї і Білгороді, а межі деякими дуже патріотично настроєними кругами в тих краях.

Тож з вдоволенем я приймив до відома заяву болгарского міністра заграничних справ, що болгарске правительство справедливо оцінює змаганє держав в справі поліпшеня відносин в Македонїї через заведенє там реформ і надїє ся, що се діло, хотай поволи, але завсїгди буде іти наперед. Отже коли становиско правительств є поправне, то на жаль в послїдних місяцях серед християнського населеня можна було ствердити прояви взаїмного роздратованя, а навіть насильства. Творенє ватаг, на жаль, до тепер також не уступило, але я хотїв би тревати при надїї, що небавом наступить успокоєнє. Під тим зглядом числю на здоровий розум населеня, яке вкінці прийде до пересвідченя, що ся війна всїх против всїх мусить випасти тільки на їх шкоду. Здає ся мені, що ся моя надїя не є за оптимістична. Після надісланих мені справоздань нашого цивільного агента, християнське населенє в деяких частях Македонїї зачинає набирати довіря до реформової акції і звертає ся зі своїми жалюми та бажанями до цивільних агентів і консулів, які роблять всьо, що можливе, щоби допомогти населеню. Характеристичним для сїх відносин є факт, що се зрозуміне для змагань держав виходить переважно від болгарского населеня. Грецьке населенє і сербске поводити ся зовсїм єще з великим упередженем.

Я хотїв би ще з натиском піднести, що найбільше приязні відносини лучать нас з нашим сусїдом Румунїєю. Сї добрі відносини я переняв в спадщині. Для Болгарїї, Греції, Черногори і Сербїї, відповідно до нашої балканської програми, маємо як найсердечнїші симпатїї і щирі прихильність. Можемо сказати, що наші політичні відносини з Сербїєю є нормальні. На жаль не є нормальними наші економічні відносини. Під сим зглядом справа, про якої перехід дає делегаціям вияснене предложена їм брунатна книга, уложила ся, як слїдує: Обнимаючи свій уряд, я застав ноту сербского правительства, звернену єще до мого попередника. Однак ся нота в справі сербских державних достав містила тільки загальні, а не достаточнє яснї і обовязуючі приреченя. Ся нота становила предмет нарад цловоторговельної конференції, яка відбула

своє засїданє дня 20-го мин. місяця. На підставі ухвал сеї конференції переслав нашому послови в Білгороді інструкцію, як має відповісти на сю ноту. Жадаємо від сербского правительства ясного означеня єго давних приречень. Се жаданє не тільки є оправданє нашою дотеперішною кореспонденцією догично сеї справи з сербским правительством, але взагалі також і тим, що Австро-Угорщина находить в сїм деяку рекомпензату за імпорт сербских аграрних продуктів. Отже Сербїї є дана можливість нормального унормованя також економічних відносин з нашою державою.

Делегації предложено також червону книгу про міжнародну конференцію в Альджезірас. Я свідомий сего, що зміст сеї книги був би богато більше інтересний, колиб в нїй були заміщені також пересправи, які вели ся межі кабінетами підчас тих переговорів. Однак вяжні згляди політичного опортунїзму промовляли против такого поступованя. Марокканська справа і тепер не є єще покінченою, напруженє, яке она свого часу викликала в цілій Європі, не є єще таке далеке, щоби могло видавати ся, що вже усунена всяка небезпечність перед виведенем дразливих фаз сїх пересправ на дневний порядок.

Єще кілька слів хочу сказати про значїне, яке привязую до змагань експорту рїдної продукції. Вже від давна економічні аспірації були тісно злучені з політикою. В наших часах ся лучність виступає чимраз виразнїйше на яву. Наш сильно розвиваючий ся експортний промисл заняв вже дуже почесне місце в богато частях земної кулі. Наші репрезентації за границею, дипломатичні міснї і консуляти, роблять богато задля підпертя торгівлі і в цілі інформованя наших фахових кругів в справі нових ринків відбуту. Однак думаю, що в сїм напрямі належить ділати єще більше.

В сїй цілі займу ся пляном реформи дипломатичного іспиту. Хочу єго примінити більше до сучасних вимогів новочасної дипломатичної служби в сїм напрямі, щоби вступаючи до дипломатичної служби урядники відзначали ся більшою знакомістю відносин народної економії і більшою знакомістю язиків.

Відгуки львівського віча

(Дальше).

Зі всіх сторін, навіть в польській пресі заговорено про значінє онодішного віча, а іменно про консолідаційні наміри, які на нїм проявили ся. Мовчить тільки одно «Діло», не доторкаючи сеї справи ні словечком. А ся мовчанка є тим фатальнішою, що «Галічанін» прямо за язык єго тягне, як отсе виходить зі вступної статі п. з. «Консолідація», заміщеної яко вступ до справозданя зі згаданого віча.

Згадавши про те, що пос. Романчук говорив «о необхідности соєдиненія всіх наших сил» (однак не кацапских! — Ред. Русл.), а відтак редактор «Діла» др. Охримович «указал на необходимость солидарности всіх русских партій», — «Галічанін» зазначає, що се не «понавило ся некоторим молодшим соучасникам собранія» — «однак кажет ся, що розвага і здоровий розум возьмут окончательно верх над юношиским пристрастієм і що по крайней мірі в некоторых окрестностях нашего отечества наступит на время выборов консолидація партій».

«Консолідації требують» — каже дальше «Галічанін» — всі честні, розумні і опитні патріоти. Переведеніє консолідації на время выборов совітовали Романчуку также чеські і словенські послы держ. думи. Предсідатели чеського народа даже увірають, що во время принятія членів делегації імператор представлял послу Романчуку необходимость соєдиненія всіх русских партій(!) во зремя выборов так як лиш соєдиненними силами можна би перевести вибор всіх признаних русскому народу 28 депутатов. Пос. Романчук, як нам телеграфують із Відня скриває(!) ті слова імператора, но чеські послы, стоящі близко Романчука во время того розговора, подтверждают, що імператор внушал г. Романчуку прекратить партійні роздори».

«Ми не можем не вірити чешским послам і іменно на їх основанії приходим к заключенію, що вчерашнее віче во Львові било лиш для того созвано(!), щоби на нем внушити львовянам необходимость прекращения партійних роздор. Било то сдїлано весьма несміло, так як трудно требовати с разу проявленія смілости і рішительности в том ділі от личностей, которі в теченії десяти літ своїм поведенієм доказивали, в партійних роздорах починаєт лучшая будущность нашего народа. Тепер приходит ся порвати з партійними роздорами, но перевести сіє повидимому кому то тяжело і для того сміна фронта производит ся незамітно. Правда, що к такой сміні сторонники національных демократов уже привикли, но все таки і для них нужни звістніі прієми, щоби по крайней мірі переход із одного становища на другое не ударял в очи таких людей, которі, сліпо віря in verba magistrī, не били би в состоянії поняти, по какой причині і на яком основанії сей magister дієствует тепер против тих принципів, которі проповідивал он в теченії нїскольких літ.»

Як бачимо, москвофіли не вагають ся втягати авторітету Корони в користь консолідації, інсинувати ініціаторам віча, що оно тільки на те було скликане, щоби зблизити ся до кацапів. Від сего вже не далеко і твердженє, що др. Охримович яко homo novus обняв тільки на те редакцію «Діла», щоби перевести консолідацію. А «Діло» супротив сього всего ні чичирк, а тільки замістило від пос. Романчука ось яку заяву: «Ви. пос. Юл. Романчук уважнив нас заявити, що при нагоді принятія австрійської делегації в цісарскім замку в Будапешті дня 25. падолиста с. р. цісар розмовляюч з членами делегації розмовляв також з послом Романчуком, однак ся розмова зовсім не мала політичного характеру і не відносила ся ані до виборчої реформи, ані до рускої справи, з окрема не є правда, будто би цісар говорив з п. Романчуком про потребу консолидації партій у Русинів, як то подали деякі часописи.»

Признаємо ся, що ми до тепер еще не віримо в якісь консолідаційні наміри «национал-демократів», а в особенности редакції «Діла» з кацапскими ренегатами, а цілу акцію «Галічаніна» уважаємо хитрим натяганєм слів, підсуванєм ся під назву «русских партій» і ангажованєм людий до справи, яка їм не лежала навіть в думці, а виринула самовільно і неприготовано в горячий час вічевої полеміки. Тому тим фатальнішим стає мовчанка «Діла», бо на ній кацапи вигривають подвійно: або зашахують так мовчаливих «национал-демократів», що будуть мусіти приступити до консолидації, або коли наконець розгадають ся, то москвофіли осягнуть се агітаційне средство до туманенія простолюда, що ось то ми «русскіі» хотіли згоди, а «українці» знов єї зірвали!

А як би мала виглядати ся згода для нашего национального стяга, і для «национал-демократів» — упереджає з гори кацапский орган з безличностию ренегата, який нічо не має до страченя, а може тільки зискати: «Ребячество і при том дітская надменность национал-демократов покрила себе опять стыдом і соромом. Они пришли тепер к убїжденію, що в теченії нїскольких літ копали могилу для своего народа. Нині желали би они ту могилу зарити, но стыдно їм сразу публично к своїм промахам признаться і для того лиш постепенно водворяют они образуміє среди своих сторонников. Дал би Бог, щоби то разумное благородное і для русского діла полезное стремленіє удалось їм осуществити.»

А що треба розуміти під сим «благородним, для русского народа полезним стремленієм» викладає якийсь Д. р. як в посліднім числі (257) «Галичанина», у вступній статі під заг. «По шестнадцатилітних оргіях»: «Муж (пос. Романчук), провозгласившій перед 16 літами — говорить ся в сій статі — в львовском соймі так зов. «новую еру», оплевавшій в своїх сепаратистических розмахах все русское, предсказавшій світлую будущность для Руси под охраною полонизма і іезутизма, защищает сегодня нужденні крупіци для русского народа, падающіі із обильной трапези; но іезуитско-поль-

ская клїка отказивает ему і в том, сміясь дерзко над ним, над єго товарищами і над галицко-русским народом».

Обвинивши в сей спосіб «нову еру» навіть за теперішню невдачу в парламенті, автор в сей спосіб представляє наше национальное відродженє і всі наші народні змаганя:

«Русская церков, то основаніє, на котором устроил русский народ свою будущность, іміла провинціальный синод. Он випал по волі іезуитов (!) і вслїд затім введено в руском богослуженії множество іезуитских (!) практик, устранивших чисто христіанскіі обряды (!). Из нїскольких книг выброшен мало-русскіі (!) язык а вмїсто него введена так зовимая «украинсько-руська мова», не іміющая ничего общего (!) ні з одним нарїчієм живой русской народной річи, даже найдальше отстоящей от русского літературного языка. Собрано множество нарочно викованных (!) ілі взятых із уст тупійших (!!)

крестьян слов, накоплено масу грубых (!) провинціализмов, перемішано все то з польскими (!) і німецькими (!) вираженіями і та чудовищная смісь должна служить яко средство образования галицко-русской молодежи. Все то, само собою розумієт ся, примінено на польско-іезуїтскій лад (!)». «Місто фонетично-етимологичной правописи, которую употребляют всі європейскіі (?) народы, заняла в наших русских учебниках какографія (?), зовимая фонетикою, даби молодіи уми еще больше отпраляти смертоносним ядом (!). Тіх 2.300 народных школ по русских селах, нїсколько средних учебных заведений і нїсколько кафедр на львовском университеті — то не розсадники умственного світа, лиш гасители (!) народного духа. Єсть і другіі народы, которим недостает поспитательных заведений для своей молодежи, но ті учебніі заведенія, которими они располагают, приносят їм пользу, не вред. На нашей Галицкой Руси бивает противно (!). Угро-росси і словаки, правда, не лучше живут чім червоноросси, но ні угро-русская ні словацкая молодеж (розумієт ся ісключая мадьяронов) не отрещивает ся (!) от своего священного исторического имени, як то ділают ціліі сотні червоно-русских украинофильских фанатиков (!), називающих себе «украинцами», желающих «украинского» университета (!) і т. п. І кто же сему виноват, як не творци «украинизма» і провозгласителі злополучной «новой ери?»

І знов доперва з уст смертельного ворога всього, що українське, ми довідуємо ся, що «нова ера» всеж таки причинила ся чимало до розросту і утвердженє нашої национальности — чо-го не хотять признати сі, що користають від літ тих погорджуваных ними «здобутків і придбань». Однак се не належить сюди. Ми хотіли тільки вказати, з якою безцеремонностию москвофіли вже наперед поведать ся зі своїми сподіваними союзниками, а супротив сего «Діло» — хоть се звернено головнo на єго адресу — мовчить як закляте і дає тим причину до всяких толків та здогадів.

Однак в таку хвилю не вільно мовчати нікому, хто стоїть на националь-

нім ґрунті, хто дорожить доброю славою свого імени, не вільно придержувати ся струсиної політики супротив ворогів нашої національної ідеї і гратись в жмурка тоді, коли доба вимагає мужного виступлення і рішучої оборони!

(Конець буде)

Просимо відновити передплату.

Н О В И Н К И.

— **Календар.** В суботу: руско-кат. Климентія п.; римо-кат. Неп. Зам. Пресв. Діви М. — В неділю: руско-кат. Якова; римо-кат. Леонадія.

— **В справі конґруи** переговорювала депутація послів під проводом д-ра Стояна (з руских був пос. Барвіньський) ще перед виходом руского клубу з посольської палати з бар. Бекком і запевнила ся, що конґруальна пропозиція вийде на дневний порядок в посольській палаті в січні і буде полагоджена. В тій цілі др. Стоян і численні послы поставили нагале внесенє, щоби тим способом ввести справу на дневний порядок.

— **Концерт бандуриста.** Дня 9. с. м. відбуде ся в Порохнику, заходом Читальні „Просвѣти“ концерт славного нашого бандуриста з України п. Гната Хоткевича. За виділ: о. Данило Бодревич, голова. Іван Карпак писар.

— **Відзначенє.** Цісар надан звич. проф. зоології, ботаніки і товарознавства на львівській техніці др. Осгасови Волошчакови з нагоди єго переходу в стан супочинку ордер залізної корони III. класу з увільненєм від такси.

— **Свято-Миколаївський вечер.** За несповна два тижні припадає празник св. Миколая Чудотворця. В тім дни по містах устроює ся для дітвори свято-Миколаївський вечерок з роздаванєм дарунків. Сей гарний звичай годило би ся завести і по селах. Хоч вже мало в часу до того дня, однак при добрій волі сільского інтелігента чи то духовного чи світского дадо би ся ще приготувати представленє штуки п. з. „Подорож св. Миколая“ (Виданє Руского Товариства педагогичного у Львові, 1905, ч. 117, ціна 20 с.). Аранжер сеї вистави мав би також обовязок подбати, аби на се представленє прийшли родичі з дітьми та аби перед тим зложили по кілька сотиків на дарунки для своїх дітей, або принесли перед тим готові дарунки з зазначенєм, кому їх дати. Про медівник або обарінок одержаний того вечера від св. Миколая буде дитина тямити цілий рік.

— **Іматрикуляція студентів** на львівськ. університеті відбуде ся в днях 15, 17 і 18. с. м. в університетській авлі, а іменно в такім порядку: Богословів і медиків дня 15. с. м. о 4. год. по полудні; правників з назвискими о початкових буквах від А до Л включно (лат. азб.) дня 17. с. м. о 11. год., а прочих правників того самого дня о 4. год. по пол.; слухачів філософії з назвискими о початкових буквах А до Л (включно) дня 18. с. м. о 11. год., а прочих слухачів філософії того самого дня о 4. год. по полудні.

— **3 судівництва.** Перенесені повітові судії: Ант. Старкевич з Н. Села до Камінки, Влад. Гжэндзельський з Грималова до Мостиска, Ом. Бурдович в Товмача до Бурштину, др. Ів. Рутковский з Гвіздця до Ліска, і суд. секретарі: Зд. Вишневикий з Черемішлян до Бережан, Ант. Копровський з Солотвина до Самбора, Тома Лобазевич з Печеніжина до Будзанова, Стан. Габришевський з Сянока до Збаража, Волод. Козакевич з Любачева до Самбора, Фр. Плят з Камінки до Станиславова, Кар. Балабан з Обертину до Бережан, Фльор. Вольський з Ріманова до Самбора, Фел. Марцінкевич з Буська до Коломиї, Вол. Федак з Монастирська до Янова, Кар. Захаревич з Комарна до Суд. Вишні, Брон. Свідерський з Збаража до Сянока. — Повітовими судьями стали іменовані: суд. секретар

Мих. Пюрко в Немирові і суд. адюнкти: Вол. Сенкевич з Краківця для Яблонова, др. Мих. Кравчик з Снятина для Товмача, Генр. Вольський з Жидачева для Н. Села, Яцко Бай з Радимна для Грималова і Юл. Верещинський з Ярослава для Гвіздця.

— **Одеска „Просвѣта“** має щастє до сторонних гостей, котрі по звидженю єї ділять ся своїми поміченнями з загалом читачів якоїсь укр. часописи. Послѣдними днями загостив до одескої „Просвѣти“ д. Микола Аркас і отсе в „Ріднім Краю“ пише він між иншим ось що про неї: „Приїжджу до помешканя, що знаходить ся на другім поверсі; мене стрічає молодичка (сторожєва жінка) в українськім простім убраню, по яким відразу можна пізнати, що она з Київщини; дуже приємно і охоче показує усе помешканє; я подумав собі, що оно надто велике, та й виказав їй се, а вона відповіла зпогорду: „Е ні, вибачайте добродію, в суботи у нас такого люду буває, що воно ще й тісне!“ — Хтож у вас буває? — питаю. „Хто? Звичайно тутешні Українці“. Така відповідь з уст простої молодички чогось варта. Се краплі самосвідомости, які, зазначаючи у живу, здорову душу народа, зроблять велике діло, а самосвідомість, за сей тільки рік, виявляє ся не тільки тут у городі, а вже й на селі. Помешканє одескої „Просвѣти“ таке: перш всего чимала саля, — правда, досить вузька; на попередній стіні тої салі, під розп'ятим вишиваним рушником, висить портрет Шевченка, під ним катедра для українців, гетьманів та ріжні малюнки з українського побуту; далі — читальня, де на столі усі наші часописи й журнали, що видають ся на Україні, у Галичині, Буковині та у Америці, з другого кінця салі книгозбрня, а побіч неї ще три кімнати з буфетом, столами; у одній продають книжки. Обдивившись усе, розпитавшись, коли і у якій годині збирають ся у вечері, я поїхав, щоби знову прїїхати і подивитись, які порядки заведено, як проводять час у своїм куточку одескі „просвѣтяни“ і з кого вони складають ся. Почутє вдоволення обхопило мене від усього, що я бачив. У вечер я знов пішов до „Просвѣти“. Була се субота; сей день присвячено в них за для літературно-музичних вечірок, а середі для науково-літературних. Дуже шкодую, що не довело ся мені бути у середу, суботній же вечер, на яким я був, пройшов дуже гарно. Порядкував д-ій С. П. Шелухін, публіки зібрало ся більш 200 осіб“. Далше подає п. Аркас хід програми і хвалить єї уложенє і виконанє.

— **Перенесенє мощів папи Льва XIII.** з церкви св. Петра до Лятерану наступить — як пише Tribuna — в першій половині січня.

— **Робітник патриот.** В Станиславові помер недавно Семко Чуйко, помічник прѣ тамошних залізничних магазинах, а умираючи зложив на руки о. Йосифа Проця в Станиславові значнійшу суму з припорученєм розділити єї на рускі добродійні цілі а головно на бурси. Жертва покійного складала ся з готівки 460 К і з щадничої книжочки Міщанського Банку в Станиславові на суму 1375 К, яка по зреалізованю винесла 1817 К 56 с. Свідками тої даровизни були церковний провізор Петраш, господар А. Ткачук і чесна родина Бурків, у котрих покійник від 25 літ мешкав і котрі разом з о. Процем причинили ся до того, що гріш тяжко запрацьований покійником не пішов на марне. О. Йосиф Проць згідно з волею покійника розділив згадані гроші в той спосіб, що призначив і передав квоту 550 К для Рускої селянської бурси в Станиславові на руки о. радника Кульчицкого в Підпечарах, 400 К для Бурси Руского Товариства педагогичного в Станиславові на руки проф. Рубчука, 400 К для Рускої дівочої бурси в Станиславові на руки пані Барішевої, 400 К для СС. Служебниць в Книгинині, що провадять там руску захоронку, на будову дому, 250 К для Бурси ремісничо-промислової на руки д-ра Яновича, 200 К на руки Преосв. Владики до Союзу літургичного, щоби по вічні часи згадувала ся при службах Божих душа покійного, 30 К на ювілейну церкву в Станиславові

на руки Преосв. Владики і 30 К для Товариства бідних Йоана Милостивого на руки о. Гісовського; на конець 17 К 56 с пішло на видатки получені з похоронами покійного, а 3 К 56 с на бідних. Зголошеня инших бурс (необдарованих) прийшли за пізно. — Бл. п. Семко Чуйко був родом з Побережа, був сином формалія; служив кілька літ при війську в Боснії, відтак оженив ся, але по двоох літах повдовів і пішов на зарібки; кілька літ був денним зарібником а відтак до кінця життя помічником при залізничних магазинах. — Похорони покійного відбули ся величаво.

— **Камінний вуголь дорожє.** Ввіз камінного вугля з Німеччини до Австрії збільшив ся в перших місяцях сего року о 7½ мільона метричних сотнарів. Мимо того не стає в Австрії вугля. Фабриканти купують вже навіть сїрий ческий вуголь, але і той треба переплачувати. Дійшло тепер до того, чого давно не бувало, що вуголь добутий з землі ладують прямо на вагони залізниць і висилають до фабрик. Через сей брак вугля ціна єго високо підскочила в цілій Австрії. Нині у Львові коштує сотнар вугля 1 К 60 с і то треба на него ждати нераз цілу добу. З весною має ще більше подорожїти ціна вугля, бо скартелювані властятелі копалень так порішили.

— **Дрібні вїсти.** В Станиславові арештовано оноді цілу ватагу небезпечних опришків, котрих спеціальністю було розбиванє огнетревалих кас. — В Ходорові увязнено почтового офіціанта, який сароневірив 1400 К. — В Київі стрілив 14-літний ученик гімназії св. Петра до свого учителя, а потім до себе; оба тяжко ранені.

— **Репертуар руского театру в Стрию.** (Саля „Народного дому“. Початок 7½ вечером. (Лише 8 вистав).

В суботу дня 8. с. м. „Продана наречена“ опера в 3 діях Ф. Сметани. Музика війскова. Виступ п. А. Гаєка. (Ціни місць підвиснені)

В неділю дня 9. с. м. „Гандзя“ драма в часів Руїни в 5 діях Карпенка Карого.

Ві второк дня 11. с. м. (Новість на рускій сцені) „Корисна посада“ (Хабарники) комедия в 5 діях Островского.

— **Репертуар міского театру у Львові.**

В п'ятницю: „Росмерсгольм“ Ібсена.

В суботу попол.: „Ах то Закопанє“; вечер: „Бокачіо“.

Други Соколи і Сокилки! Пам'ятайте, що львівський „Сокол“ збирає жертви на будову свого дому.

Наука, штука, лтература.

— **Ізидор Воробкевич.** 12 пісень на хор мужеский „а capella“, — впорядкував Денис Сичинський, ціна 4 К, накладом „Видавництва музичного станиславівского „Бояна“, випуск 23 ий, печатано в друкарні Брайткопфа і Гертля в Липску.

Ся збірка пісень, що містить 12 творів згаданого композитора на хор мужеский, виданих в партитурі, обнимає твори знані до тепер, і не знані і визначає ся дуже гарною титуловою стороною і коректно печатаними нотами. Збірку єю видало „Видавництво музичне Станиславівского Бояна“ яко свій 23 ий випуск, і яко тяг дальший заповідженого ним в своїм часі періодичного видаваня творів музичних покійних наших композиторів Вербицкого, Лаврівского і Воробкевича. — Лишаючи критичну оцінку творів в випуску тим напечатаних кому иншому зазначити випадє, що збірка єя є дуже придатна для всяких хорів мужеских, котрі в послѣдних часах як раз дуже відчувають брак того рода музичного матеріалу. Син пок. Ізидора Воробкевича о. Емануїл Воробкевич дарував станиславівскому видавництву всі манускрипти свого батька і видавництво в міру придбаня потрібних до печатаня фондів, котрих брак як раз — на жаль — відчуває, постановило собі опублікувати в часом всі ті твори; але до довершеня того діла потрібна є не тільки моральна, але і еко-

помічна підмога зі сторони П. Т. Публіки. — Надіятись однак належить, що збірка, про котру пишемо, зискає собі симпатію і в слід за тим покуп у П. Т. Публіки. Збірку сю дістати можна в книгарні Тов-а ім. Шевченка, яко в головнім складі, як також у всіх книгарнях і адміністрації видавництва. Всі замовлення і належитости просимо лиш на адресу п. Евгена Якубовича в Станиславові висилати. — За «Видавництво муз. Стан. Бояна»: *Денис Сивинський* арт. редактор. *Евген Якубович* адміністратор.

Телеграми

з дня 7. грудня 1906.

Петербург. Нині відбуває ся нарада міністрів під проводом Крижановського в справі вилучення Холмщини з королівства польского. В нараді беруть участь крім міністрів холмський і любельський єпископи, губернатори любельський і сідлецький та представитель правительства генерал-губернатор варшавского округа.

Рим. Прибійний лікар Льва XIII. і теперішнього папа Пія X, др. Ляппові помер нині рано на рака утроби.

Тегеран. Стан недужого шаха поліпшив ся.

Париж. Шеф генерального штабу IX. корпусу в Тур, Дарі, подав ся до димісії, аби за-протестувати проти уживаня війська при опісуваню церковних інвентарів.

Vogurodzicza dzewicza

а історичні висновки д-ра Шурата.*)

(В інтересі історичної правди).

Написав

Богдан Барвіньский.

Сего року (1906) появилася в Жовкві підкава студія д-ра Шурата п. з. «Грунвальдська пісня (Vogurodzicza dzewicza). Памятка западно-руської літератури XIV. в.» (8^о, ст. 1—52; з додатком факсиміле найстаршого тексту). Яко історик звернув я головну увагу на історичні висновки д-ра Шурата, подані в его студії на ст. 20. і 21. Одначе я переконав ся, що в сих висновках грішить др. Шурат: 1) повним незнанем історичної мето-ди й критики; 2) свідомим чи несвідомим ігнорованем в цитованих історичних жерелах сего, що для его гіпотези не є користним; 3) незнанем історичної літератури й взагалі історії даної епохи. Сі закиди буду старав ся в інтересі історичної правди поперти доказами.

На ст. 13. своєї студії пише др. Шурат про студию Поліньского над музикою «Vogurodzicza» таке: «Як не фаховець в історії музики, я буду числити ся з її головними результатами, а передовсім з тими, яких теперішня критика поважно не оспороувала. До зрозуміння їх доріє всякий, хто прочитав дві-три спеціальні студії з історії давньої церковної музики». А на ст. 15. читаємо знов: «Нестійність фільольогічних висновків п. Поліньского — він теж несе текст — пояснюють ся нефаховостю. Ділетантські є й ті висновки, що дотикають авторства пісні». Супроти сего, що др. Шурат признав ся до нефаховости в історії музики й супроти закидів, роблених ним Поліньскому за его фільольогічні й інші висновки, дивним видалось мені, що др. Шурат не признав себе рівнож не фаховцем в історії. А треба знати, що до доброго розуміння й оцінки історичних жерел та до роблення з них висновків, розумієсь, не ділетантських, не вистарчить хочби й прочитаня двох-трех спеціальних студій з обсягу історії. Тому й не дивно, що історичні висновки д-ра Шурата, як не фаховця в історії, мусіли в его студії (ст. 20—21) вийти дуже наївними, чи щоб ужити терміну самого автора, ділетантськими. А так їх назвати маю я не менше право, як др. Шурат мав право назвати діле-

*) Замітку д-ра Шурата, подану в «Ділі» 1906, ч. 230, повну низьких інсинуацій, вважаю недостойною поважного трактованя.

тантськими фільольогічними й інші висновки Поліньского.

Тепержеж докази на се.

Як фільольог мусить держатись означених граматичних правил, щоб его висновки не були ділетантськими, так і історик мусить держатись правил, які подає історична метода. Від сих правил не вільно історикови відступити ні на волос. А з правилами історичної методи познакомлюєсь історик в часі своїх університетських студій в історичних семінарах і одержані там відомости мусить поглиблювати власними студіями, які вимагають великої пильности і замишування. Мені не відомо, щоби др. Шурат перебув історичну школу, а его історичні висновки вказують ясно, що він не знає навіть елементарних засад історичної методи, не то, щоби був здібний до історичної критики і то такої, якої від історика домагаєсь якраз історична метода.

Одною з елементарних засад історичної методи є се, що історик мусить користуватись жерелом з першої руки, а на доказ сего цитат з даного жерела мусить бути під кожним зглядом точний і вірний. Придивім ся, чи так оно є у д-ра Шурата. Найстарша звістка про пісню «Vogurodzicza» находить ся у Длугоша в описі Грунвальдської битви. Др. Шурат пише так про се на ст. 20 своєї студії: «Длугош в XI. кн. своєї хроніки пише» і ту слідує цитат реченя про згадану пісню. Таке цитоване сего незвичайно важного жерела є що найменше легко-важенем і історик ніяк ним вдоволитись не може. Цитат повинен виглядати так: «Długosz — Historiae Polonicae t. IV, lib. XI, p. 53,» після найлучшого досі виданя Длугошевих «Opera omnia ed. Przeździecki. Cracoviae 1877».

(Дальше буде).

НАРОДНА ГОСТИННИЦЯ.

(Готель, реставрація і каварня — ріг ул. Сикстускої і Косцюшка у Львові).

Приїхали дня 6. грудня: Кур Стефанія з Кожич, Йоган Грессман і Яків Вайнштайн з Дебечина, Магдаліне Василік з Ланів, о. Іван Рудницький з Чартежа, о. Теофіл Горникевич з Гошева, о. Стефан Саурун з Стенятина, о. Максиміліян Кинаш з Ріпнева, о. Орест Мартинович з женою з Судової Вишні, о. Данило Лепкий з Старого Самбора, Юрій Патрій з Перегінська, о. Яков Сінгалевич з Романова, о. Стисловський з Водник, о. Йос Долішицкий з Добрусина, о. Василь Загавич з Волчухів, о. Савюк з Заболотоваць, др. Александер Савюк з Стрия.

— Скарбник львівського «Сокола» має на продаж білети до фризера по низьких цінах. Провізія з білетів призначена на дохід «Сокола».

Рухові вправи в львівськ. Соколі.

Члени: Понеділок, середа, п'ятниця від 7—8. Члениці: Второк, четвер, субота від 4—5. Хлопчики: Понеділок, середа, п'ятниця від 5—6. Місячна оплата одна корона. Приходіть і вправляйте!

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

Нова сензаційна програма.

від 15. до 30. листопада 1906.

Щоденно о год. 8. вечер представлено. В неділі і свята 2 представлення о 4. год. пол. і о 8. год. вечером. Що п'ятниці High-Life представлено. Білети вчаснійше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвіка ч. 5.

Рух залізничних поїздів

важний від 1. мая 1906 після середно-європейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан	12:20*	6:10, 1:40 5:45, 9:05*
„ Кракова	2:31*	5:50*, 8:45, 1:30, 5:25, 8:40 9:30*
„ Підволочиск	7:20, 11:45, 2:20, 5:50, 10:30*	
„ Лавочного	7:29, 11:50, 10:50*	
„ Рави рускої	7:50, 4:50	
„ Станиславова	8:05	
„ Самбора	8:15, 1:50, 9:20*	
„ Яворова	8:18, 4:37	
„ Коломиї	10:05	
„ Ряшева	10:35	

На Підзамче.

„ Підволочиск 7:05, 11:30, 2:08, 5:35, 10:16*

Зі Львова з головного двірця відгодять:

До Кракова	12:45*, 1:—*, 2:45, 6:35*, 8:25 10:05*
„ Іцкан	2:51*, 6:15, 9:20, 2:40, 10:40*
„ Підволочиск	6:20, 10:55, 2:21, 6:15*, 9:50*
„ Яворова	6:55, 6:—*
„ Лавочного	7:30, 2:30 6:25*
„ Самбора	8:55, 4:15, 10:51
„ Станиславова	9:10*
„ Белзця	10:45
„ Ряшева	4:05
„ Коломиї	3:30
„ Рави рускої	7:25*, 11:35*
„ Стрия	11:10*

З Підзамча:

„ Підволочиск 6:32, 11:07, 2:32, 6:27*, 10:02*.

Примітка. Поїзди поспішні друковані є черенками товстими; поїзди нічні є назначені зв'язкою. Пору нічна числить ся від 6. год. вечір до 5. год. 59 минут рані.

Звичайні білети їзди як також білети всякого іншого рода, ілюстровані провідники розклади їзди ітд. можна набувати через ціпільний день в міскім бюрі ц. к. державних залізниць, пасаж Гавмана ч. 9.

Коктора виміни

ц. к. упр. гал. акц.

Банку

Гіпотечного

купус і продає

всякі

папери цінні

і МОНЕТИ

по найдешевшій курсі денним не числячи ніякої провізії.

Твори Л. Лопатинського:

До Бразилії! др. 4 д. (вичерпане).
Свекруха ком. 3 д. (вичерпане).
Беата і Гальшка др. 5 д. 1 К.
Конкурс на мужа ком. 5 д. 90 с.
Ім'яко Пацак, (IV. заповідь) др. 5 д. 1 К.
Параця ком. 3 д. 2 К.
Перший Горальник. др. 3 д.
Яблочник ком. 1 д. 40 с.
Сольо терно оповідане 30 сот.

Переклади:

Уриель Акоста Гуцкова траг. 5 д. 2 К.
Laboremus Бернсона др. 3 д. 1 К.

Дістати можна у Львові, в книгарні Тов-а ім. Шевченка (ул. Театральна 1.) і в Ставропільській (ул. Руска 3).